

OTTERAAENS BRUGSEIERFORENING
c/o Otra Kraft, Setesdalsvegen 3455
4748 RYSSTAD

Vår dato: 08.10.2026

Vår ref.: 202521494-5 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler: Eivind Wolden

E-post: eiwo@nve.no

Vedtak - Godkjenning av detaljplan for reetablering av dam Longerak i Bygland kommune

Vi viser til deres søknad om godkjenning av detaljplan for miljø og landskap for reetablering av dam Longerak.

Vedtak

NVE godkjenner fremlagte detaljplan for miljø og landskap av 22.10.2025 og tilhørende endringer beskrevet i e-poster av 18.06.2026 og 16.09.2026 for reetablering av dam Longerak ved utløpet av Longerakvatnet i Bygland kommune.

Godkjenningen av detaljplan for miljø og landskap gis på følgende vilkår:

- Dere skal orientere oss om dato for oppstart av anleggsarbeidet senest 7 dager før planlagt start. Vi skal også orienteres ved viktige eller kritiske faser i anleggsarbeidet
- De registrerte forekomstene av naturtypen gammel furuskog innenfor inngrepsgrensen skal sikres gjennom fysisk merking med alpingjerder eller tilsvarende. Dette inkluderer forekomsten som berører deler av det østlige masseuttaket. Arealet av det østlige masseuttaket som overlapper med naturtypen, skal ikke berøres. Dere må sende inn et oppdatert arealbrukskart hvor dette fremgår til NVE.
- Gamle dam Longerak skal dokumenteres før og under rivearbeidet iht NVEs standard for dokumentasjon, og ved bruk av vårt kulturminneskjema i Altinn.
- Det skal ikke deponeres masser i Longerakvatnet før det er vurdert om området er gyteområde for innsjøgytende ørret.
- Adkomstveien fra eksisterende traktorvei og frem til dammen skal legges lavt og tilpasses terrenget. Adkomstveien skal ikke være et deponi for overskuddsmasser.
- Det skal settes opp opplysningsskilt. Skiltene skal tilfredsstillende våre krav til informasjon for allmennheten.
- Det skal utarbeides en sluttrapport for miljø og landskap som sendes NVE innen ett år etter idriftsettelse. Rapporten skal dokumentere at anlegget er bygget i samsvar med konsesjon, godkjent detaljplan og forutsetninger/endringer som er godkjent i løpet av byggeprosessen. [Link til mal](#).

Detaljplan for miljø og landskap må være i samsvar med vilkår og forutsetninger som fremgår av konsesjonen gitt ved kgl.res. av 03.10.2003. NVE kan kreve ytterligere detaljering for alle deler av tiltaket. Slike planer skal godkjennes av oss før arbeidet settes i gang.

Godkjenningen har hjemmel i konsesjonen datert 03.10.2003 post nr. 6.

Tilsyn

NVE vil følge opp anlegget med inspeksjon.

Anlegget er både for planlegging, bygging og senere drift underlagt bestemmelser om internkontroll etter forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (FOR 2011-10-28 nr. 1058 IK-vassdrag). Ved tilsyn på anlegget vil NVE kontrollere at internkontroll etter denne forskrift er etablert.

Vår behandling av søknaden

Dam Longerak ligger i Bygland kommune i Setesdal, cirka 10 km nordøst for tettstedet Byglandsfjord. Dammen regulerer Longerakvatnet, som er en del av Otravassdraget. Dagens dam ble bygget i 1913–1914 sammen med Longerak kraftverk, som sto ferdig i 1916. Senere vurderinger har vist at dammen har mangelfull stabilitet og behov for omfattende oppgraderinger.

Otteraaens Brugseierforening er konsesjonær for reguleringen av Longerakvatnet. Å Energi Vannkraft AS (heretter Å Energi) er operatør for denne reguleringen. Samtidig er Å Energi eier av Longerak kraftverk. Å Energi planlegger etablering av et nytt Longerak kraftverk og har behov for et robust damanlegg tilpasset den nye produksjonskapasiteten.

Etter en helhetlig vurdering er det derfor besluttet å rive eksisterende dam og erstatte den med en ny dam på samme sted. Tiltaket omfatter nødvendig anleggstilkomst, riving av eksisterende damkonstruksjon, bygging av ny dam, masseuttak, samt opprydding og istandsetting av berørte områder. Å Energi har på vegne av konsesjonær Otteraaens Brugseierforening sendt inn detaljplan for reetablering av dam Longerak.

NVE befarte området sammen med Å Energi, Otra Kraft, Bygland kommune og grunneier den 18.08.2026.

Detaljplanen

Detaljplanen for bygging av ny dam Longerak skisserer arealbruk på ulike områder: Anleggsområdet rundt dammen, riggområde langs riksvei 9 og landingsplass for helikopter (ulike alternativer er beskrevet). I tillegg er det skissert uttak av ca. 70 m³ morene langs traktorveien opp mot dam Longerak, fra to foreslåtte masseuttak.

Å Energi planlegger å erstatte den eksisterende steinkistedammen med en ny dam i betong (figur 1). Venstre damdel blir bygd som en gravitasjonsdam, med største høyde på ca. 5 meter ved lukeløpet med nytt lukehus. Det blir etablert to tappeluker med dimensjon 1x1 m. Høyre damdel blir bygd som gravitasjonsdel med overløpsprofil. Forskaling av opp- og nedstrøms damflater blir utført med vertikal bordforskaling, mens overløpskronen blir utført i glatt forskaling.

Figur 1: 3D-modell av ny dam og nytt lukehus. Illustrasjonen er hentet fra fremlagt detaljplan.

Anleggsområdet er avgrenset med inngrepsgrenser i oversendt kart, og blir berørt av veier, riggområde og foreslått deponi. I detaljplanen beskriver konsesjonær hvordan arbeidene skal ivareta terrenget og landskapsverdiene i størst mulig grad i anleggsperioden. Planen beskriver også hvordan berørt areal skal istandsettes.

Høring

Detaljplanen for miljø og landskap er kunngjort og sendt på offentlig høring. I tillegg er detaljplanen sendt til lokale og regionale styresmakter, interesseorganisasjoner og berørte parter. Høringsfristen ble satt til 26.02.2026. Høringsuttalelsene har vært forelagt konsesjonær for kommentar.

I det følgende sammenfatter vi mottatte høringsuttalelser og konsesjonærs svar til disse. Uttalelsene er tilgjengelig via offentlig postjournal og på NVEs nettsider: www.nve.no/573/V. Konsesjonærs kommentarer er gjengitt i kursiv skrift. NVE har fått følgende uttalelser til detaljplanen:

Bygland kommune (02.02.2026, 25.02.2026)

Båtopptrekk og deponi

Kommunen mener det mangler vurderinger av eksisterende båtopptrekk og båtbruk ved deponerte masser. Avgrensning og høyde på deponiet må vurderes opp mot båttrafikk, fiske, leveområder og annen bruk av vannet.

Å Energi: Det er etter tiltakshavers kjennskap ikke etablert faste båtopptrekk i området. Massene planlegges deponert så dypt som mulig innenfor reguleringssonen mellom HRV og LRV.

Overskuddsmasser og veiløsninger

Kommunen spør om masser fra eksisterende dam kan brukes til forsterkning av traktorvei. De ber om en tydeligere beskrivelse av midlertidig anleggsvei og hva som menes med «kjøring med ATV», inkludert standard, bredde og veiklasse.

Å Energi: Det foreslås å etablere en permanent vei med standard traktorvei, veiklasse 8, i stedet for en midlertidig anleggsvei. Overskuddsmasser foreslås enten deponert i reguleringssonen eller brukt til forsterkning av eksisterende traktorvei. En permanent vei vurderes som hensiktsmessig for drift, beredskap og eventuell fremtidig utbygging.

Lokale massetak, avfall og forurensning

Kommunen påpeker at eventuelle massetak må inngå i dispensasjonssøknaden, og at

tilbakeføring må beskrives. Det etterspørres om det er planlagt avfallsplan og eventuell søknad etter forurensningsloven.

Å Energi: Dispensasjonssøknaden omfatter også de beskrevne massetaken. Vekstmasser blir lagt til side og tilbakeført etter uttak. Avfallsplan og eventuell søknad etter forurensningsloven vil bli utarbeidet av entreprenør før anleggsstart.

Fisk og vannmiljø

Kommunen påpeker at Longeraksvatn og Lislevatn har selvrekutterende aurebestander. Det bes om en vurdering av gyte- og oppvekstområder og eventuell fiskepassasje mellom vannene.

Å Energi: Det forventes ikke forurensning av betydning, og det er ikke kjent gyte- eller oppvekstområder innenfor selve anleggsområdet. Statsforvalteren har vurdert gevinsten av toveis fiskevandring som svært liten, og krav om fiskepassasje anses ikke som relevant.

Rigg og helikoptertransport

Kommunen mener riggområdet nær rv. 9 er lite egnet på grunn av støy, støv og sikkerhet. Kommunens foretrukne riggområde er ved snuplassen langs Vatnedalsvegen. Det bes om tydeligere avgrensninger for helikopterbruk av hensyn til fugl og vilt.

Å Energi: Riggområdet ved Vatnedalsvegen vurderes som foretrukket lasteområde. Entreprenør og helikopterpilot kan ved behov vurdere alternative plasseringer. Helikoptertransport vurderes som nødvendig og planlegges gjennom deler av barmarksesongen. Vesentlige restriksjoner kan få store konsekvenser for fremdriften.

Andre forhold

Bygland kommune viser til tidligere innspill i forbindelse med dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Kommunen påpeker at tiltak i vann og vassdrag forutsetter nødvendige tillatelser, herunder tillatelse til fysiske tiltak i vassdrag og tillatelse til utfylling av masser i Longeraksvatn. Videre ber kommunen om vurderinger av om tiltaket kan gjøre det vanskeligere å nå miljømålet for vannforekomsten Longeraksvatn, jf. vannforskriften § 12, og viser til mulig behov for innlegging av miljødata i Vann-Nett.

Å Energi: Når det gjelder fysiske tiltak i vassdrag, vises det til dialog med NVE, hvor det er opplyst at særskilt tillatelse ikke er nødvendig fordi reguleringen inngår i konsesjonen gitt ved kongelig resolusjon 03.10.2003. For utfylling av masser i Longeraksvatn er det sendt søknad til Statsforvalteren i Agder 25.02.2026. Tiltaket vurderes ikke å påvirke økologisk tilstand eller gjøre det vanskeligere å nå fastsatt miljømål, og kravene i vannforskriften § 12 anses oppfylt. Relevante rapporter vil bli gjort tilgjengelige for innlegging i Vann-Nett.

Agder fylkeskommune (13.02.2026)

Fylkeskommunen påpeker at det må avklares om deponering av masser i vann er søknadspliktig etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, eller om tiltaket omfattes av konsesjonen. Dersom utfyllingen ikke omfattes av konsesjonen, er fylkeskommunen riktig myndighet.

Nedtappingen av Longerakvatnet i 2027 gir en sjelden mulighet for arkeologiske registreringer i reguleringssonen, der det trolig finnes uregistrerte kulturminner.

Fylkeskommunen varsler krav om arkeologiske undersøkelser etter kulturminneloven, og vil gjennomføre disse i nedtappingsperioden. Kjente kulturminner skal sikres før anleggsstart.

Å Energi: Agder fylkeskommune vil bli informert når reguleringssonen er tilgjengelig for videre arkeologiske undersøkelser. Den allerede kjente steinalderlokaliteten vil bli sikret i samsvar med beskrivelsen i detaljplanen.

Statsforvalteren i Agder (17.02.2026)

Statsforvalteren vurderer nytten av fisketrapp som liten. Statsforvalteren anbefaler at konsekvensene av stans i fiskeutsettinger, samt gyteforhold og habitatbehov, kartlegges under nedtappingen i 2027, helst frivillig av konsesjonæren. Deponering av masser ved Longerakvatnet krever egen søknad etter forurensningsregelverket og må vurderes opp mot vannforskriften, særlig med tanke på om området er gyteplass for aure. Statsforvalteren har ellers ingen innvendinger mot reetableringen av dam Longerak.

Å Energi: Otteraaens Brugseierforening vil gjennomføre de etterspurte undersøkelsene av fiskens gytemuligheter i 2027.

Statens vegvesen (10.02.2026)

Statens vegvesen forutsetter at eksisterende avkjørsel fra rv. 9 benyttes, og ber om å bli kontaktet dersom anleggsperioden medfører økt eller endret bruk av avkjørselen, slik at eventuelle trafiksikkerhetstiltak kan vurderes.

Å Energi: Ved økt eller endret bruk av avkjørselen fra rv. 9 vil Statens vegvesen bli kontaktet på forhånd.

Direktoratet for mineralforvaltning (11.02.2026)

Direktoratet påpeker at det kun er planlagt et mindre masseuttak på om lag 70 m³, og minner om at uttak over 500 m³ er meldepliktig etter mineralloven. Utover dette berører ikke tiltaket registrerte mineralressurser eller lovlig masseuttak, og direktoratet har ingen øvrige merknader til detaljplanen.

Fortidsminneforeningen (19.02.2026)

Foreningen mener at detaljplanen i liten grad ivaretar kulturmiljø, utforming og stedstilpasning. De viser til konsesjonsvilkår og kommunal kulturminneplan, og ber om: Fokus på kulturminner fra nyere tid, lokal byggeskikk ved utforming av damhus, gjenbruk av materialer fra eksisterende dam og nærmere kulturhistoriske undersøkelser

Å Energi: Undersøkelser etter kulturminneloven § 9 er gjennomført, og dammen er dokumentert. Fotografisk dokumentasjon vil bli gjennomført under rivningen. Nytt lukehus planlegges i tre og tilpasses den lokale bebyggelsen. Muligheten for gjenbruk av håndhogde steiner vil bli vurdert.

Grunneier Tellef Lunden (30.01.2026)

Lunden er grunneier på eiendom 54/02 ved Longerakvatnet. Han er bekymret for forurensning av drikkevannsbrønnen nedstrøms. Han ønsker en permanent traktorvei med god standard. Det stilles spørsmål ved deponiløsningen, og Lunden ber om gjenbruk av håndhogde steiner fra den gamle dammen fremfor deponering. Han ønsker også tilrettelegging for båtopptrekk.

Å Energi: Tiltaket vurderes ikke å medføre risiko for brønnen (mer enn 2 km nedstrøms), men dialogen vil bli videreført. Det vises til høringsuttalelsen og kommunens forslag om permanent traktorvei (veiklasse 8). Mulig gjenbruk av håndhogde steiner vil bli vurdert.

NVEs vurdering

NVE mener detaljplanen for miljø og landskap i utgangspunktet er en god plan. Konsesjonær har brukt tid og ressurser på å finne løsninger som er tilpasset terrenget, og som ivaretar allmenne interesser i og rundt vassdraget. Detaljplanen har blitt videreutviklet etter innspill fra NVE og høringsparter.

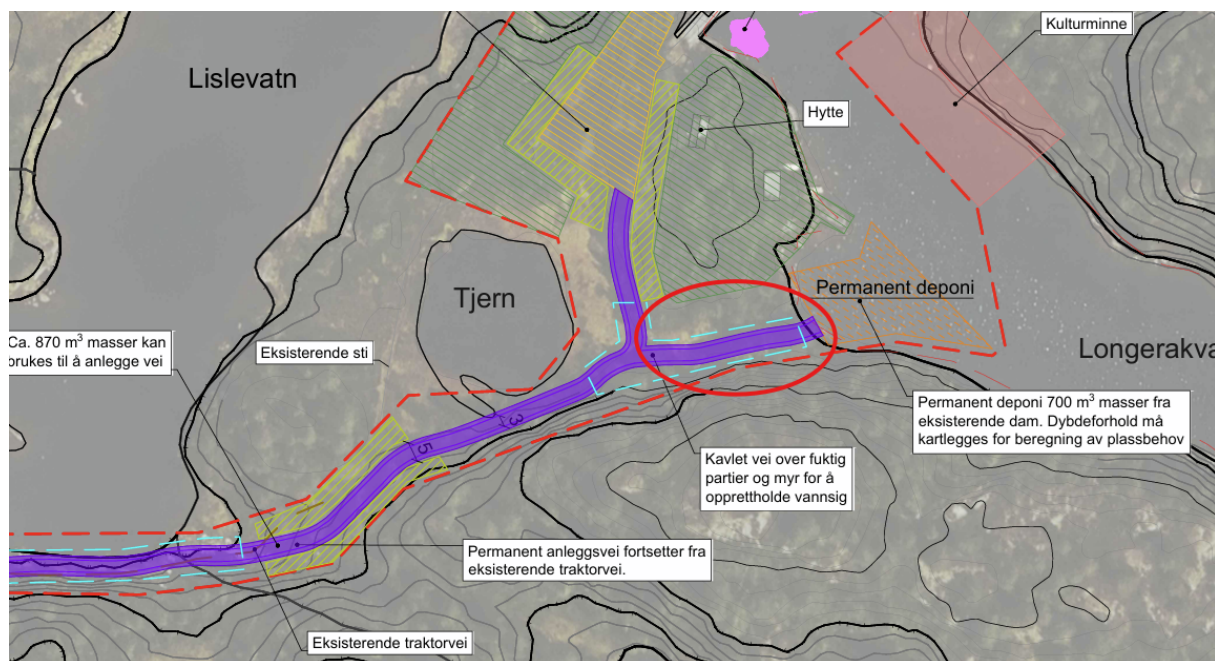
Adkomstveier

Det er i detaljplanen søkt om midlertidig anleggsvei på ca 270 meter, med omtrent 4 meters bredde, for adkomst til dammen i anleggsfasen. I e-post datert 18.06.2026 ytrer Å Energi et ønske om å etablere en permanent adkomstvei i veiklasse 8, traktorvei. Det begrunnes med at et nytt Longerak kraftverk vil kreve hyppigere lukeregulering, som gir et større behov for tilsyn og vedlikehold. Å Energi viser også til beredskaps- og HMS-hensyn.

NVE har forståelse for at det er hensiktsmessig med en kjørbare vei frem til dammen i driftsfase. Grunneier har også ytret ønske om permanent adkomstvei. NVE viste under befaringen til at en eventuell veitrasé bør tilpasses terrenget og i størst mulig grad unngå myr. Endringen fra kjøresterkt terreng til permanent adkomstvei (traktorvei, veiklasse 8) godkjennes gjennom detaljplangodkjenningen. NVE forutsetter at det benyttes skånsomme byggemetoder, som fiberduk og «flytende vei» slik som Å Energi beskriver i sin e-post av 18.06.2026. NVE mener en veibredde på 3,5 meter vil være tilstrekkelig i anleggsfasen.

Avhengig av fraksjonene i gammel dam, kan trolig noen av massene brukes til vei. NVE er positiv til en slik gjenbruk av masser, men påpeker viktigheten av at veien legges lavt i terrenget. NVE setter derfor vilkår om at veien skal legges lavt og tilpasses terrenget, med begrensede fyllinger og skjæringer, slik at den fremstår som et beskjedent inngrep i landskapet og ikke blir et deponi for overskuddsmasser.

Adkomstveien til deponiet er også omsøkt til permanent vei (Figur 2). NVE vurderer at veistrekket ikke har en sammenheng med det konsesjonsgitte vassdragsanlegget dette vedtaket godkjenner, eller at veistrekket vil være nødvendig i en driftssituasjon. Dersom man kan benytte overskuddsmassene fra dammen til vei, kan ikke NVE se hvilket behov Å Energi har for deponiet eller den omsøkte adkomstveien til foreslått deponi. NVE presiserer at veien er godkjent som midlertidig anleggsvei dersom det er behov for dette, men veien skal tilbakeføres etter anleggsfasen.

Figur 2: Utsnitt av arealkart fra e-post datert 16.09.2026. Veistrekket i rød sirkel godkjennes ikke som permanent vei. Veien fra eksisterende traktorvei og frem til rigg/dam godkjennes som permanent traktorvei i veiklasse 8.

Eksisterende dam og massedeponi

Dagens dam skal rives. Ettersom dammen ligger langt fra allfarvei, la detaljplanen i utgangspunktet opp til å deponere ca. 700 m³ i reguleringsmagasinet. Planen er å deponere massene under LRV, og Å Energi opplyser om at de har søkt Statsforvalteren om tillatelse til utfylling i vassdrag. NVE, samt flere høringsparter, etterspurte andre alternativer for massene fremfor å deponere de i Longerakvatnet. Å Energi har i ettertid presentert forslag om å bruke massene til de permanente veiene i prosjektet.

NVE er i utgangspunktet kritiske til å deponere masser i et reguleringsmagasin, da tidligere erfaringer viser at det sjeldent blir et godt landskapsmessig resultat. Tilkomsten til det planlagte deponiet er en strand (Bilde 1), og er egnet for ulike rekreasjonsaktiviteter. Bygland kommune etterspurte hvordan deponeringen ville påvirke fisk, båttrafikk og båtutsett i sin høringsuttalelse. Å Energi kommenterte uttalelsen i brev av 24.04.2026:

«Så vidt vi er kjent, foreligger det i dag ikke et etablert, fast båtopptrekk i området. Det observeres at båter enkelte steder trekkes opp på land i nærområdet rundt dammen, uten faste installasjoner. Masser er planlagt deponert så dypt som mulig innenfor reguleringssonen mellom HRV og LRV.»

NVE bemerker at Å Energi endret beskrivelsen av massedeponering, og at det i ettertid ble aktuelt å deponere massene under LRV. I e-post av 16.09.2026 skriver Å Energi at det er behov for anslagsvis 870 m³ for permanente veier til dam og evt. deponi.

NVE er positive til at masser fra den eldre dammen kan brukes til nyttige formål. Å Energi ønsker å bruke overskuddsmassene fra dammen til å anlegge permanente adkomstveier. Dersom det tas ut masser fra de omsøkte moreneuttakene, mener NVE overskuddsmasser fra dammen bør brukes til å arrondere massetakene ved tilbakeføring.

Bilde 1: Området for det foreslåtte massedeponiet i Longeraksvatn.

Fiskevandring

Bygland kommune har i sin høringsuttalelse bedt om en utredning av hvorvidt det vandrer fisk mellom Lislevatn og Longeraksvatn, og ba om en avklaring av muligheten for å etablere en fiskepassasje mellom vannene. Under befaringen påpekte kommunen at utløpet av Lislevatn er viktige gyteområder for ørreten i Longerak. Selv om det er flere tilløpsbekker til Longeraksvatn, er disse trolig mindre egnede som gytebekker grunnet reguleringen. Statsforvalteren vurderte i sin høringsuttalelse effekten av en fisketrapp som liten, men under befaringen ble det opplyst om at dagens løsning trolig tillater fisk å vandre mellom Lislevatn og Longeraksvatn.

Å Energi opplyser om at planlagt løsning ikke vil forverre mulighetene for fiskevandring mellom vannene. Etter NVEs vurdering vil en løsning som ivaretar dagens vandringsmuligheter, være tilstrekkelig for å ivareta kommunens innspill. Dersom fiskebestanden svekkes som følge av rehabiliteringen, viser NVE til konsesjonens post 7 bokstav a:

«Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Direktoratet for naturforvaltning (DN):

å sørge for at forholdene i Otravassdraget er slik at de stedegne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig.»

Helikoptertransport

Reetableringen av dam Longerak vil være avhengig av helikoptertransport, da anleggsområdet ligger utenfor allfarvei. Detaljplanen skisserer tre mulige landingsplasser og traséer for helikopter. Ingen av traséene kommer i konflikt med kjente rovfugllokaliteter. To av de foreslåtte lasteområdene ligger rett ved riksvei 9, og et lasteområde ligger langs Vatnedalsvegen. Bygland kommune vurderer sistnevnte som beste alternativ, og begrunner det med støy, nærliggende boliger og risiko for alvorlige hendelser langs en viktig ferdselsåre gjennom Setesdal for de to øvrige alternativene.

Én av de foreslåtte lasteområdene langs rv. 9, ved Grendi, ligger tett på en kirke. NVE er enig med Bygland kommune i at bruk av helikopter tett på kirken vil være uheldig ved f.eks. gravferder. NVE vurderer riggområdet på snuplass langs Vatnedalsvegen som beste alternativ, og oppfordrer til at dette alternativet benyttes.

Begrunnelse for særskilte godkjenningvilkår

Detaljplanen beskriver eksisterende dam Longerak som en steinkistedam med frontaltetning av plank. Agder fylkeskommune har bedt om fotodokumentasjon av dammen under rivningsarbeidet. Dam Longerak er anlagt i forbindelse med Longerak kraftverk. Kraftverket med dammer og vannveier er et av NVEs listeførte kulturminner. Tiltaket skal dokumenteres etter NVEs standard for dokumentasjon, og ved bruk av vårt kulturminneskjema i Altinn. Skjemaet forklarer hva NVE ønsker av dokumentasjon for et slikt tiltak.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fattet beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante bestemmelser.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i innsendt plan, høringsuttalelser og NVEs egne erfaringer. NVE har også søkt i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 21.08.2026. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak. NVE mener derfor det er tilstrekkelig grunnlag for å vurdere tiltaket og de virkninger det har på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at kravet til kunnskapsgrunnlaget etter naturmangfoldloven § 8 er oppfylt.

I influensområdet til dam Longerak er det registrerte forekomster av naturtypen «*Gammel furuskog med gamle trær*», av stor verdi. Detaljplanen beskriver at disse ikke vil bli berørt. De to østligste forekomstene av naturtypen ligger innenfor inngrepsgrensen¹. NVE setter vilkår om at disse merkes fysisk i terrenget med alpingjerde e.l. for å hindre at forekomstene berøres under anleggsarbeidet.

¹ NIN-ID: NINFP2510187071 og NINFP2510187072

Det er også skissert to foreslåtte områder for masseuttak av ca. 70 m³ morenemasse. NVE bemerker at inngrepsgrensen for det østligste masseuttaket overlapper med en registrert forekomst av naturtypen gammel furuskog². Dette fremgår ikke av detaljplanen. NVE påpeker at delen av moreneuttaket som overlapper med naturtypen, er bratt. Under befaringen anbefalte NVE at man benyttet den slakere delen av det østlige massetaket, som ikke er omfattet av naturtypen. NVE setter vilkår om at naturtypen markeres fysisk, og at den ikke skal berøres under anleggsarbeidet. Det må også sendes inn et oppdatert arealbrukskart hvor naturtypen ved det østlige masseuttaket er markert.

Planene som foreligger, vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt at naturtypen ikke berøres under anleggsarbeidene.

NVE har også sett på virkningen fra tiltaket i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Tiltaksområdet bærer preg av inngrepsfri natur, og dam Longerak er det tyngste inngrepet i området i dag. Ny dam er planlagt på samme sted som eksisterende dam. Ift. terrestrisk arealbruk blir det adkomstveien til dammen som blir ny, permanent arealbruk. NVE understreker viktigheten av at veien tilpasses terrenget, og at vei som krysser myr anlegges som beskrevet i e-post av 18.06.2026.

Longeraksvatnet er i dag regulert med en reguleringshøyde på 4 meter, og denne vil bli videreført med ny dam. Det akvatiske miljøet er allerede påvirket av reguleringen, og den planlagte dammen medfører ikke endringer i reguleringshøyden. Deponering av masser i Longeraksvatn forutsetter at det planlagte deponiet ikke er gyteområder for fisk, men Å Energi skildrer at det ikke blir behov for deponi dersom adkomstveiene blir permanente. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er blitt vurdert i henhold til naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke så stor at den blir avgjørende for vurderingen.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 får dermed ikke anvendelse.

Etter § 11 og § 12 skal tiltakshaveren dekke kostnadene og benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Planen konkretiserer de tiltakene som skal gjøres for å hindre og begrense skader på naturmangfoldet gjennom bevaring av naturtypene i anleggsområdet og minimering av arealbruken i et område med beskjedne inngrep. Kostnadene for dette dekkes av Otteraaens Brugseierforening.

Vurdering av arrangement for minstevannføring, krav om skilting og merking

Konsesjonen setter krav om en minstevannføring på 0,1 m³/s fra Longerakvatnet. Å Energi opplyser om at det er et eksisterende måleskjær 100 meter nedstrøms inntaksdammen for Longerak kraftverk, jf. NVEs vedtak av 22.08.2007. Dataene logges og overføres på timesbasis til Brokke driftssentral. Kravet til minstevannføring opprettholdes ved slipp gjennom tappeluker på ny dam, og i byggeperioden vil minstevannføringen bli sluppet i midlertidig rør gjennom anleggsområdet.

² NIN-ID: NINFP2610220430

Metoden dere har beskrevet for slipp- og dokumentasjon av minstevassføring er ment å oppfylle kravene i post 3 i manøvreringsreglementet fastsatt ved kgl.res. av 03.10.2003. Dette er avhengig av at dere installerer og drifter utstyret riktig.

Vi setter krav til anleggets funksjon og godkjenner prinsippene for målemetode og slippløsning, men ikke valg av utstyr eller leverandør. Derfor må dere kunne dokumentere skriftlig for oss, at dere har kalibrert og kontrollmålt utstyret. For slipp av minstevannføring som måles direkte ved vanngjennomstrømming i rør er det spesielt viktig å påse at forutsetningene for at måleutstyret gir riktige verdier er oppfylt. Dette gjelder spesielt krav om rettstrekning på rør, fylt vannrør og laminær vannstrøm.

Dersom det viser seg at godkjent arrangement for slipp og dokumentasjon av minstevannføring ikke oppfyller krav som er satt i vassdragskonsesjonen, kan vi kreve ombygging, jf. vannressursloven § 59.

Allmennheten skal kunne kontrollere at pålagt minstevannføring er oppfylt. [NVE veileder 3/2020 «Slipp, måling og dokumentasjon av minstevannføring»](#) beskriver hvordan dette kan løses. Se mal for opplysningsskilt på våre nettsider [opplysningsskilt \(nve.no\)](#).

Forhold som dere må avklare før arbeidet kan starte

Plan- og bygningsloven

Dere må avklare med kommunen om tiltaket må ha dispensasjon fra gjeldende arealplan. Dette fordi det må være i samsvar med kommuneplanen sin arealdel og gjeldende reguleringsplaner. Dette gjelder selv om tiltaket har fått konsesjon, og dermed er unntatt fra byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven, jf. forskrift om byggesak (FOR 2010-03-26-488 - byggesaksforskriften) § 4-6 første ledd.

Dere må og sørge for at tiltaket blir gjennomført i samsvar med plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter. Dette gjelder særlig reglene i plan- og bygningsloven om tekniske krav (§ 29-5), og krav til produkt til byggverk (§ 29-7) med tilhørende deler av byggeteknisk forskrift. Disse gjelder så langt de passer for tiltaket.

Damsikkerhetsforskriften

NVE plasserte dam Longerak i konsekvensklasse 1 i vedtak av 29.06.2018. Dette vedtaket omfatter ikke plan for sikkerhet av vassdragsanlegg i konsekvensklasse 1 og høyere etter damsikkerhetsforskriften som også skal være godkjent før anleggsstart.

Naturforekomster, landskapsområder og kulturminner

Vi minner om post 14 om kulturminner som konsesjonæren må følge opp i forkant av og under anleggsperioden.

Privatrettslige rettigheter

Vi gjør oppmerksom på at konsesjonæren må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter for utbygging og drift av anlegget.

Nødvendige tillatelser etter annet lovverk

Før anleggsarbeidet starter må konsesjonæren innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk. Dette gjelder tillatelse til fjerning av kantvegetasjon og deponering av masser i Longerakvatnet etter forurensingsloven. Tiltakene krever egen søknad til Statsforvalteren i Agder.

Det skal sendes inn dokumentasjon til Bygland kommune når anlegget er ferdig bygd

Når anlegget er ferdig bygd, skal dere sende kartdata i egnet format med alle fysiske anlegg til Bygland kommune, slik at kartdata kan gjøres tilgjengelige på en enkel måte, jf. byggesaksforskriften § 4-6 femte ledd.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Mari Hegg Gundersen
seksjonssjef

Randi Holme
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

OTTERAAENS BRUGSEIERFORENING

Kopimottakerliste:

Å ENERGI VANNKRAFT AS
Å ENERGI VANNKRAFT AS - Aleksander Andersen
Bygland kommune
STATSFORVALTEREN I AGDER
AGDER FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.
Du kan anmode om utsatt iverksettelse av vedtaket	Du kan anmode om at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Klage på vedtak om samtykke til ekspropriasjon har utsettende virkning, med mindre det er truffet vedtak om noe annet.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32, 36 og 42.